

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt. „Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna notariusza za czyny popełnione w związku z wykonywaniem funkcji”

mgr Maciej Zając

Odpowiedzialność karna notariusza jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym i złożonym. Na ten stan rzeczy ma wpływ między innymi fakt, że kształtowana jest w oparciu o cztery różne gałęzie prawa: cywilne, notarialne, karne i podatkowe. Z łatwością dostrzec można, że cywilistyczne i karnistyczne rozumienie instytucji prawa notarialnego oraz skutków jakie wywierają różnią się od siebie. Komplikacje wywołuje już samo określenie statusu ustrojowego notariusza. Odrębnym zagadnieniem pozostają obowiązki jakie prawo podatkowe nakłada na notariusza, które łączą się z sankcjami karnoskarbowymi. W ostatnich latach zauważyć można liczne nowelizacje prawa notarialnego, które dotyczą zarówno drogi do zawodu, poszerzania katalogu czynności notarialnych i zadań samorządu zawodowego. Celem dysertacji jest całościowe omówienie odpowiedzialności karnej, karnoskarbowej i dyscyplinarnej notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego oraz emerytowanego notariusza związanej z dokonywaniem czynności notarialnych. Ponadto w pracy wyjaśnione zostały podstawowe instytucje związane z prawem notarialnym, co umożliwi wskazanie właściwej prawnokarnej oceny zjawisk i zagadnień sprawiających trudności interpretacyjne. Ze względu na liczne nowelizacje ustawy Prawo o notariacie jakie pojawiły się w ostatnich latach, koniecznym jest zbadanie wpływuuczynionych przez ustawodawcę zmian na odpowiedzialność karną i dyscyplinarną notariusza. Poza przedstawieniem odpowiedzialności karnej notariusza w typowym ujęciu, koncentrującym się na przestępstwach niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień oraz fałszerstwa intelektualnego, w rozprawie przedstawiono problematykę odpowiedzialności karnej notariusza związaną z przestępstwami prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz dokumentami publicznymi, a ponadto odpowiedzialność karnoskarbową za naruszenia obowiązków podatkowych związanych z funkcją płatnika.

Ze względu na charakter omawianej problematyki największe znaczenie przyznano rozważaniom formalnoodogmatycznym. Za podstawową metodę badawczą uznano analizę aktów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa. Ponadto przeprowadzono badania metodą studium przypadku.

Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera omówienie pojęcia

notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza. W szczególności podjęto próbę wyjaśnienia pozycji ustrojowej wymienionych osób i ich statusu jako funkcjonariuszy publicznych. Ponadto opisano istotę czynności notarialnych, ich znaczenie w prawie cywilnym, a także zakres ich mocy dowodowej. W rozdziale tym znajduje się również rys historyczny rozwoju notariatu (od czasów starożytnych do obecnego kształtu polskiego notariatu), z uwzględnieniem odpowiedzialności karnej.

W rozdziale drugim zamieszczono omówienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 231 Kodeksu karnego. Rozdział ten zawiera szczegółowe przedstawienie podmiotu przestępstwa, strony podmiotowej, przedmiotu ochrony oraz strony przedmiotowej w odniesieniu do notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza, tak by udało się szczegółowo określić warunki odpowiedzialności osób dokonujących czynności notarialnych za czyn polegający na niedopełnieniu obowiązków lub przekroczeniu uprawnień. W szczególności podjęto próbę wskazania zasadności rozszerzenia katalogu funkcjonariuszy publicznych, jak również objęcia zakresem ochrony działań samorządu zawodowego.

Rozdział trzeci skonstruowany jest w sposób analogiczny do rozdziału drugiego, lecz zawiera przedstawienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 271 Kodeksu karnego. W szczególności podjęto próbę odpowiedzi na pytanie kiedy zachodzi czynność sprawcza polegająca na poświadczeniu nieprawdy, które czynności notarialne stanowią dokument w rozumieniu art. 271 Kodeksu karnego oraz kto jest uprawnionym do wystawienia dokumentu w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

Rozdział czwarty traktuje o obowiązkach notariusza jako płatnika podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn, jak również wynikającej stąd odpowiedzialności karnoskarbowej. Wskazano i omówiono znamiona wszystkich deliktów karnoskarbowych jakie może popełnić notariusz albo osoba wykonująca czynności notarialne za niego. Ponadto zanalizowano charakter opłaty sądowej i opłaty od umieszczenia wpisu w Rejestrze Spadkowym.

W rozdziale piątym zawarto zagadnienia z zakresu odpowiedzialności karnej przewidzianej w ustawie o dokumentach publicznych związanej z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. Rozdział ten zawiera zarówno analizę zasad odpowiedzialności karnej notariusza, jakie wynikają z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jak i Kodeksu karnego.

Rozdział szósty zawiera analizę odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz deliktów dyscyplinarnych w ogólności, a ponadto szczegółowe omówienie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych w zakresie materialnych podstaw odpowiedzialności, procedury postępowania dyscyplinarnego jak i kar oraz środków karnych.

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt. „Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna notariusza za czyny popełnione w związku z wykonywaniem funkcji”

mgr Maciej Zajac

Odpowiedzialność karna notariusza jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym i złożonym. Na ten stan rzeczy ma wpływ między innymi fakt, że kształtowana jest w oparciu o cztery różne gałęzie prawa: cywilne, notarialne, karne i podatkowe. Z łatwością dostrzec można, że cywilistyczne i karnistyczne rozumienie instytucji prawa notarialnego oraz skutków jakie wywierają różnią się od siebie. Komplikacje wywołuje już samo określenie statusu ustrojowego notariusza. Odrębnym zagadnieniem pozostają obowiązki jakie prawo podatkowe nakłada na notariusza, które łączą się z sankcjami karnoskarbowymi. W ostatnich latach zauważyć można liczne nowelizacje prawa notarialnego, które dotyczą zarówno drogi do zawodu, poszerzenia katalogu czynności notarialnych i zadań samorządu zawodowego. Celem dysertacji jest całościowe omówienie odpowiedzialności karnej, karnoskarbowej i dyscyplinarnej notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego oraz emerytowanego notariusza związanej z dokonywaniem czynności notarialnych. Ponadto w pracy wyjaśnione zostały podstawowe instytucje związane z prawem notarialnym, co umożliwi wskazanie właściwej prawnokarnej oceny zjawisk i zagadnień sprawiających trudności interpretacyjne. Ze względu na liczne nowelizacje ustawy Prawo o notariacie jakie pojawiły się w ostatnich latach, koniecznym jest zbadanie wpływu uczynionych przez ustawodawcę zmian na odpowiedzialność karną i dyscyplinarną notariusza. Poza przedstawieniem odpowiedzialności karnej notariusza w typowym ujęciu, koncentrującym się na przestępstwach niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień oraz fałszerstwa intelektualnego, w rozprawie przedstawiono problematykę odpowiedzialności karnej notariusza związaną z przestępstwami prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz dokumentami publicznymi, a ponadto odpowiedzialność karnoskarbową za naruszenia obowiązków podatkowych związanych z funkcją płatnika.

Ze względu na charakter omawianej problematyki największe znaczenie przyznano rozważaniom formalnoodmatycznym. Za podstawową metodę badawczą uznano analizę aktów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa. Ponadto przeprowadzono badania metodą studium przypadku.

Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera omówienie pojęcia

notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza. W szczególności podjęto próbę wyjaśnienia pozycji ustrojowej wymienionych osób i ich statusu jako funkcjonariuszy publicznych. Ponadto opisano istotę czynności notarialnych, ich znaczenie w prawie cywilnym, a także zakres ich mocy dowodowej. W rozdziale tym znajduje się również rys historyczny rozwoju notariatu (od czasów starożytnych do obecnego kształtu polskiego notariatu), z uwzględnieniem odpowiedzialności karnej.

W rozdziale drugim zamieszczono omówienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 231 Kodeksu karnego. Rozdział ten zawiera szczegółowe przedstawienie podmiotu przestępstwa, strony podmiotowej, przedmiotu ochrony oraz strony przedmiotowej w odniesieniu do notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza, tak by udało się szczegółowo określić warunki odpowiedzialności osób dokonujących czynności notarialnych za czyn polegający na niedopełnieniu obowiązków lub przekroczeniu uprawnień. W szczególności podjęto próbę wskazania zasadności rozszerzenia katalogu funkcjonariuszy publicznych, jak również objęcia zakresem ochrony działań samorządu zawodowego.

Rozdział trzeci skonstruowany jest w sposób analogiczny do rozdziału drugiego, lecz zawiera przedstawienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 271 Kodeksu karnego. W szczególności podjęto próbę odpowiedzi na pytanie kiedy zachodzi czynność sprawcza polegająca na poświadczeniu nieprawdy, które czynności notarialne stanowią dokument w rozumieniu art. 271 Kodeksu karnego oraz kto jest uprawnionym do wystawienia dokumentu w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

Rozdział czwarty traktuje o obowiązkach notariusza jako płatnika podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn, jak również wynikającej stąd odpowiedzialności karnoskarbowej. Wskazano i omówiono znamiona wszystkich deliktów karnoskarbowych jakie może popełnić notariusz albo osoba wykonująca czynności notarialne za niego. Ponadto zanalizowano charakter opłaty sądowej i opłaty od umieszczenia wpisu w Rejestrze Spadkowym.

W rozdziale piątym zawarto zagadnienia z zakresu odpowiedzialności karnej przewidzianej w ustawie o dokumentach publicznych związanej z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. Rozdział ten zawiera zarówno analizę zasad odpowiedzialności karnej notariusza, jakie wynikają z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jak i Kodeksu karnego.

Rozdział szósty zawiera analizę odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz deliktów dyscyplinarnych w ogólności, a ponadto szczegółowe omówienie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych w zakresie materialnych podstaw odpowiedzialności, procedury postępowania dyscyplinarnego jak i kar oraz środków karnych.

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt. „Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna notariusza za czyny popełnione w związku z wykonywaniem funkcji”

mgr Maciej Zajac

Odpowiedzialność karna notariusza jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym i złożonym. Na ten stan rzeczy ma wpływ między innymi fakt, że kształtowana jest w oparciu o cztery różne gałęzie prawa: cywilne, notarialne, karne i podatkowe. Z łatwością dostrzec można, że cywilistyczne i karnistyczne rozumienie instytucji prawa notarialnego oraz skutków jakie wywierają różnią się od siebie. Komplikacje wywołuje już samo określenie statusu ustrojowego notariusza. Odrębnym zagadnieniem pozostają obowiązki jakie prawo podatkowe nakłada na notariusza, które łączą się z sankcjami karnoskarbowymi. W ostatnich latach zauważyć można liczne nowelizacje prawa notarialnego, które dotyczą zarówno drogi do zawodu, poszerzenia katalogu czynności notarialnych i zadań samorządu zawodowego. Celem dysertacji jest całościowe omówienie odpowiedzialności karnej, karnoskarbowej i dyscyplinarnej notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego oraz emerytowanego notariusza związanej z dokonywaniem czynności notarialnych. Ponadto w pracy wyjaśnione zostały podstawowe instytucje związane z prawem notarialnym, co umożliwi wskazanie właściwej prawnokarnej oceny zjawisk i zagadnień sprawiających trudności interpretacyjne. Ze względu na liczne nowelizacje ustawy Prawo o notariacie jakie pojawiły się w ostatnich latach, koniecznym jest zbadanie wpływu uczynionych przez ustawodawcę zmian na odpowiedzialność karną i dyscyplinarną notariusza. Poza przedstawieniem odpowiedzialności karnej notariusza w typowym ujęciu, koncentrującym się na przestępstwach niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień oraz fałszerstwa intelektualnego, w rozprawie przedstawiono problematykę odpowiedzialności karnej notariusza związaną z przestępstwami prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz dokumentami publicznymi, a ponadto odpowiedzialność karnoskarbową za naruszenia obowiązków podatkowych związanych z funkcją płatnika.

Ze względu na charakter omawianej problematyki największe znaczenie przyznano rozważaniom formalnoodmatycznym. Za podstawową metodę badawczą uznano analizę aktów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa. Ponadto przeprowadzono badania metodą studium przypadku.

Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera omówienie pojęcia

notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza. W szczególności podjęto próbę wyjaśnienia pozycji ustrojowej wymienionych osób i ich statusu jako funkcjonariuszy publicznych. Ponadto opisano istotę czynności notarialnych, ich znaczenie w prawie cywilnym, a także zakres ich mocy dowodowej. W rozdziale tym znajduje się również rys historyczny rozwoju notariatu (od czasów starożytnych do obecnego kształtu polskiego notariatu), z uwzględnieniem odpowiedzialności karnej.

W rozdziale drugim zamieszczono omówienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 231 Kodeksu karnego. Rozdział ten zawiera szczegółowe przedstawienie podmiotu przestępstwa, strony podmiotowej, przedmiotu ochrony oraz strony przedmiotowej w odniesieniu do notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza, tak by udało się szczegółowo określić warunki odpowiedzialności osób dokonujących czynności notarialnych za czyn polegający na niedopełnieniu obowiązków lub przekroczeniu uprawnień. W szczególności podjęto próbę wskazania zasadności rozszerzenia katalogu funkcjonariuszy publicznych, jak również objęcia zakresem ochrony działań samorządu zawodowego.

Rozdział trzeci skonstruowany jest w sposób analogiczny do rozdziału drugiego, lecz zawiera przedstawienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 271 Kodeksu karnego. W szczególności podjęto próbę odpowiedzi na pytanie kiedy zachodzi czynność sprawcza polegająca na poświadczeniu nieprawdy, które czynności notarialne stanowią dokument w rozumieniu art. 271 Kodeksu karnego oraz kto jest uprawnionym do wystawienia dokumentu w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

Rozdział czwarty traktuje o obowiązkach notariusza jako płatnika podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn, jak również wynikającej stąd odpowiedzialności karnoskarbowej. Wskazano i omówiono znamiona wszystkich deliktów karnoskarbowych jakie może popełnić notariusz albo osoba wykonująca czynności notarialne za niego. Ponadto zanalizowano charakter opłaty sądowej i opłaty od umieszczenia wpisu w Rejestrze Spadkowym.

W rozdziale piątym zawarto zagadnienia z zakresu odpowiedzialności karnej przewidzianej w ustawie o dokumentach publicznych związanej z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. Rozdział ten zawiera zarówno analizę zasad odpowiedzialności karnej notariusza, jakie wynikają z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jak i Kodeksu karnego.

Rozdział szósty zawiera analizę odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz deliktów dyscyplinarnych w ogólności, a ponadto szczegółowe omówienie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych w zakresie materialnych podstaw odpowiedzialności, procedury postępowania dyscyplinarnego jak i kar oraz środków karnych.

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt. „Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna notariusza za czyny popełnione w związku z wykonywaniem funkcji”

mgr Maciej Zajac

Odpowiedzialność karna notariusza jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym i złożonym. Na ten stan rzeczy ma wpływ między innymi fakt, że kształtowana jest w oparciu o cztery różne gałęzie prawa: cywilne, notarialne, karne i podatkowe. Z łatwością dostrzec można, że cywilistyczne i karnistyczne rozumienie instytucji prawa notarialnego oraz skutków jakie wywierają różnią się od siebie. Komplikacje wywołuje już samo określenie statusu ustrojowego notariusza. Odrębnym zagadnieniem pozostają obowiązki jakie prawo podatkowe nakłada na notariusza, które łączą się z sankcjami karnoskarbowymi. W ostatnich latach zauważyć można liczne nowelizacje prawa notarialnego, które dotyczą zarówno drogi do zawodu, poszerzenia katalogu czynności notarialnych i zadań samorządu zawodowego. Celem dysertacji jest całościowe omówienie odpowiedzialności karnej, karnoskarbowej i dyscyplinarnej notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego oraz emerytowanego notariusza związanej z dokonywaniem czynności notarialnych. Ponadto w pracy wyjaśnione zostały podstawowe instytucje związane z prawem notarialnym, co umożliwi wskazanie właściwej prawnokarnej oceny zjawisk i zagadnień sprawiających trudności interpretacyjne. Ze względu na liczne nowelizacje ustawy Prawo o notariacie jakie pojawiły się w ostatnich latach, koniecznym jest zbadanie wpływuuczynionych przez ustawodawcę zmian na odpowiedzialność karną i dyscyplinarną notariusza. Poza przedstawieniem odpowiedzialności karnej notariusza w typowym ujęciu, koncentrującym się na przestępstwach niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień oraz fałszerstwa intelektualnego, w rozprawie przedstawiono problematykę odpowiedzialności karnej notariusza związaną z przestępstwami prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz dokumentami publicznymi, a ponadto odpowiedzialność karnoskarbową za naruszenia obowiązków podatkowych związanych z funkcją płatnika.

Ze względu na charakter omawianej problematyki największe znaczenie przyznano rozważaniom formalnoodmatury. Za podstawową metodę badawczą uznano analizę aktów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa. Ponadto przeprowadzono badania metodą studium przypadku.

Dysertacja składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera omówienie pojęcia

notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza. W szczególności podjęto próbę wyjaśnienia pozycji ustrojowej wymienionych osób i ich statusu jako funkcjonariuszy publicznych. Ponadto opisano istotę czynności notarialnych, ich znaczenie w prawie cywilnym, a także zakres ich mocy dowodowej. W rozdziale tym znajduje się również rys historyczny rozwoju notariatu (od czasów starożytnych do obecnego kształtu polskiego notariatu), z uwzględnieniem odpowiedzialności karnej.

W rozdziale drugim zamieszczono omówienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 231 Kodeksu karnego. Rozdział ten zawiera szczegółowe przedstawienie podmiotu przestępstwa, strony podmiotowej, przedmiotu ochrony oraz strony przedmiotowej w odniesieniu do notariusza, aplikanta notarialnego, zastępcy notarialnego i emerytowanego notariusza, tak by udało się szczegółowo określić warunki odpowiedzialności osób dokonujących czynności notarialnych za czyn polegający na niedopełnieniu obowiązków lub przekroczeniu uprawnień. W szczególności podjęto próbę wskazania zasadności rozszerzenia katalogu funkcjonariuszy publicznych, jak również objęcia zakresem ochrony działań samorządu zawodowego.

Rozdział trzeci skonstruowany jest w sposób analogiczny do rozdziału drugiego, lecz zawiera przedstawienie znamion przestępstwa stypizowanego w art. 271 Kodeksu karnego. W szczególności podjęto próbę odpowiedzi na pytanie kiedy zachodzi czynność sprawcza polegająca na poświadczeniu nieprawdy, które czynności notarialne stanowią dokument w rozumieniu art. 271 Kodeksu karnego oraz kto jest uprawnionym do wystawienia dokumentu w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu.

Rozdział czwarty traktuje o obowiązkach notariusza jako płatnika podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn, jak również wynikającej stąd odpowiedzialności karnoskarbowej. Wskazano i omówiono znamiona wszystkich deliktów karnoskarbowych jakie może popełnić notariusz albo osoba wykonująca czynności notarialne za niego. Ponadto zanalizowano charakter opłaty sądowej i opłaty od umieszczenia wpisu w Rejestrze Spadkowym.

W rozdziale piątym zawarto zagadnienia z zakresu odpowiedzialności karnej przewidzianej w ustawie o dokumentach publicznych związanej z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. Rozdział ten zawiera zarówno analizę zasad odpowiedzialności karnej notariusza, jakie wynikają z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jak i Kodeksu karnego.

Rozdział szósty zawiera analizę odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz deliktów dyscyplinarnych w ogólności, a ponadto szczegółowe omówienie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych w zakresie materialnych podstaw odpowiedzialności, procedury postępowania dyscyplinarnego jak i kar oraz środków karnych.